

Іноземні мови

1-4 класи

спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземної мови

Пояснювальна записка
до навчальної програми з іноземних мов загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів
1-4 класи

Оновлення змісту навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах пов'язується насамперед із деякими змінами в стратегічних напрямках розвитку сучасної шкільної освіти - спрямуванням навчальної діяльності на вироблення в учнів необхідних життєвих компетентностей, що у майбутньому давали б можливість випускникам школи комфортно почуватися в сучасному світовому мультинаціональному просторі. Це об'єктивно зумовлено низкою чинників, пріоритетним серед яких є тенденція на постійну глобалізацію та інтенсифікацію розвитку міжнародних контактів у різноманітних сферах життєдіяльності. Важливе місце в цих трансформаційних процесах належить питанню визначення та реалізації оновленого змісту навчання. Першочергово це забезпечується активною переорієнтацією шкільної іншомовної освіти на комунікативно-діялісне, особистісно орієнтоване та культурологічне спрямування навчального процесу. Саме цей аспект змушує різнобічно переосмислити теоретичні підходи до вибору ефективних технологій і засобів навчання іноземної мови.

Головна мета навчання іноземної мови у початковій школі - формування в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

На кінець 4-го класу учні загальноосвітніх навчальних закладів досягають рівня А1, учні спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов – рівня А2, що відповідає Загальноєвропейським рекомендаціям з мовної освіти.

Початковий етап навчання іноземної мови у сучасному загальноосвітньому навчальному закладі надзвичайно важливий, оскільки в цей період закладаються психолінгвістичні основи іншомовної комунікативної компетенції, необхідні та достатні для подальшого її розвитку й удосконалення. Тут відбувається становлення засад для формування іншомовних фонетичних, лексичних, граматичних та орфографічних навичок, а також умінь в аудіюванні, говорінні, читанні й письмі у межах програмних вимог. Відповідно до нової структури шкільної іншомовної освіти початковий етап визначається 1-4-м класами.

За свідченням психологів, навчальна діяльність у початковій школі набуває специфічного змісту, що зумовлено особливостями формування та розвитку пізнавальних інтересів дітей цього віку, їхньої поведінки, емоційно-вольової та мотиваційної сфер, своєрідним характером діяльності та мовлення. На цьому віковому етапі становлення особистості молодшого школяра навчальна діяльність стає домінуючою. Вона відповідним чином зумовлює трансформації у психіці дитини, що охоплюють усі психофізіологічні особливості її розвитку і об'єктивно потребують урахування їх під час визначення змісту навчання. Пріоритетними є такі:

-підвищена емоційність, важлива роль образів у сприйманні та запам'ятовуванні нової інформації під впливом емоційних вражень і афективних переживань, що зумовлює забезпечення освітнього процесу яскравими та чіткими малюнками/фотографіями, які сприяють ефективнішому засвоєнню навчального матеріалу;

-незначна кількість у досвіді учнів раціональних прийомів виконання навчальної діяльності, що зумовлює широке використання навчальних мовних і мовленнєвих опор для формування комунікативних умінь;

-мимовільність уваги, низький рівень її концентрації та орієнтація на сильний подразник, яким можуть бути цікаві та доступні ілюстрації та інші дидактичні засоби, що доцільно використовувати під час навчання;

-імпульсивність, реактивність, перевага збуджувальних процесів над гальмівними, що зумовлює раціональний добір для процесу навчання дидактично доцільних видів діяльності, котрі узгоджуються з віковими особливостями школярів та їхніми інтересами, не викликають труднощів у навчанні та вмотивовують його;

-здатність до запам'ятовування поки ще не усвідомлюваної інформації, що дає можливість презентувати окремі граматичні явища, які доцільно засвоювати на рівні лексичних одиниць, не аналізуючи їхню структуру (це буде зроблено на подальших етапах навчання);

-визначальна роль навчальної гри у процесі пізнавальної діяльності, що дозволяє активно використовувати дидактично доцільні ігрові види роботи, які характерні віковим особливостям учнів;

-схильність до копіювання, здатність до наслідування у діях, що дає можливість учням заучувати нескладні автентичні зразки мовлення, котрі не містять кальок із рідної мови або спрощених моделей спілкування;

-незбалансованість аналітико-синтетичної діяльності, превалювання конкретного наочно-образного мислення, що зумовлює не використовувати вправи та завдання, котрі вимагають виконання складних аналігічних дій, ще не характерних учням молодшого шкільного віку;

-недостатній рівень розвитку операцій планування, узагальнення, систематизації, порівняння, усвідомленого творчого ставлення до виконання навчальної роботи, що спонукає до використання зразків як опор для успішного її здійснення.

Зазначені найтипівші характеристики психологічних особливостей учнів молодшого шкільного віку слугують науково-теоретичними засадами для добору та організації змісту навчання іноземної мови у початковій школі.

У початковій школі важливо зацікавити учнів вивченням іноземної мови, викликати в них позитивне ставлення до предмета, вмотивувати необхідність і значущість володіння іноземною мовою як неповторним засобом міжкультурного спілкування. Усі залучені для цього навчальні засоби, повинні сприяти вихованню в учнів комунікативних потреб у пізнанні інших країн і народів, у пошуку друзів не тільки для спілкування, а й для вирішення найтипівших проблем їхньої життєдіяльності.

Комунікативна, освітня, виховна і розвивальна цілі оволодіння змістом навчання реалізується через навчальні матеріали (тексти і діалоги) як основні мовленнєві одиниці, які містять в собі змістову і мовну інформацію та слугують певними засобами узагальнень іншомовного досвіду школярів.

Для успішної реалізації освітньо-розвивального потенціалу іноземної мови зміст навчання сприяє тому, щоб процес залучення учнів до вивчення предмета не тільки розширював їхній світогляд, а й давав змогу глибше розуміти власну культуру та її роль у духовному й моральному розвитку людства. Цьому сприяють не тільки навчальні тексти підручників, а й доступні для молодшого шкільного віку ілюстративні матеріали, що формують уявлення про інший світ, іншу культуру, вмотивовуючи своїм змістом потребу пізнавати їх засобами іноземної мови.

Лексичний і граматичний матеріал пред'являється двома способами: індуктивним і дедуктивним - у залежності від його складності та труднощів оволодіння. Якщо ці проблеми відсутні, то вивчення його доцільно розпочинати через функціональний контекст, що узгоджується з комунікативним методом навчання. Цей підхід передбачає встановлення нероздільного зв'язку між значенням, формою і функцією мовної одиниці, що є ключовим принципом діяльності, пов'язаної з її засвоєнням. Якщо мовні одиниці викликають певні труднощі (як правило, це граматичні явища, не характерні для рідної мови учнів, або ті, що мають суттєві розбіжності з їх аналогами в рідній мові), то навчання їх доцільно здійснювати дедуктивним шляхом.

Знайомство учнів із звуковою системою іноземної мови відбувається на основі імігитивно-ігрових технологій в умовах комунікативних ситуацій, необхідних і достатніх для здійснення мовленнєвих дій, та розглядається як основний в постановці іноземної вимови, формуванні ритміко-інтонаційних навичок та звуко-буквенних співвідношень.

Важливою умовою успішного оволодіння іноземною мовою на початковому етапі є організація систематичного повторення вивченого матеріалу, яке доцільно здійснювати в такий спосіб, щоб поступово в учнів розвивалися уміння аналізувати, систематизувати, моделювати, абстрагувати, порівнювати, узагальнювати, робити висновки.

Оволодіння іноземною мовою учнями початкової школи передбачає взаємопов'язане навчання всіх видів мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання, письма), коли кожний вид розглядається як мета і як засіб. Для цього використовуються відповідні вправи і завдання, виконання яких забезпечує комплексне оволодіння усним і писемним мовленням.

Розпочинаючи вивчення іноземної мови, учні початкової школи ще не достатньо володіють лінгвістичними поняттями рідної мови. Тому частина граматичного матеріалу вивчається на рівні лексичних одиниць: учні засвоюють окремі граматичні явища у мовленнєвих зразках, і їм не потрібно пояснювати морфологічні та синтаксичні зв'язки між частинами мови або структурними одиницями, що входять до зразка. Передбачається, що така робота буде проведена на подальших етапах, коли школярі досягнуть певного лінгвістичного досвіду у рідній мові, який буде їм слугувати базою для усвідомленого оволодіння іншомовним матеріалом.

Зміст навчання іноземної мови учнів початкової школи створюється на ідеях оволодіння нею у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає взаємопов'язане засвоєння мови і культури. Орієнтація на цю технологію зумовлена викликами та перспективами розвитку мульти- та полілінгвоетнокультурної світової спільноти, в якій перебуває людина і яка стає невід'ємним імперативом сьогодення. У зв'язку з цим одним із основних завдань навчання іноземної мови у початковій школі доцільно розглядати формування в учнів здібностей, готовності та бажання брати участь у міжкультурній комунікації у межах найтипівіших сфер і тем спілкування та самоудосконалюватися в подальшому оволодінні іншомовною комунікативною діяльністю відповідно до власних викликів і потреб. Виконання цього завдання забезпечує діяльність, спрямована на розвиток полікультурної та мультилінгвальної мовної особистості школяра вже на початковому етапі його навчання у школі.

Отже, зміст навчання іноземної мови учнів початкової школи ґрунтується на таких основних характеристиках:

1) відповідає актуальним комунікативно-пізнавальним інтересам молодших школярів і відбиває реальні потреби використання мови як засобу спілкування, є максимально наближеним до умов і цілей реальної міжкультурної комунікації;

2) стимулює розвиток інтересів учнів молодшого шкільного віку та позитивного ставлення до іноземної мови, здійснює вплив на їхню мотиваційну сферу;

3) прилучає учнів не тільки до нового для них мовного коду, але й до культури народу, носія цієї мови, що забезпечується чітким усвідомленням найголовніших спільностей та розбіжностей між чужою та рідною культурою, згідно з чим навчання поступово має організовуватись як «діалог культур»;

4) ґрунтується на досвіді оволодіння школярами рідною мовою, забезпечуючи випереджальне вивчення останньої; враховує загальнонавчальний досвід учнів, набутий ними під час оволодіння іншими предметами (*міжпредметні зв'язки*);

5) забезпечує освітні, виховні та розвивальні потреби школярів, у тому числі стимулює їхню самостійну діяльність, спонукає до рефлексії щодо якості власних навчальних досягнень і бажання їх удосконалювати.

Зміст навчання іноземної мови визначається цілями навчання і відповідає віковим особливостям учнів і їхнім інтересам. У зв'язку з цим важливого значення набуває *мовний, мовленнєвий, соціокультурний матеріал*.

Основні принципи добору навчального матеріалу:

-*комунікативної цінності та достатності* для реалізації цілей і завдань навчання спілкування у межах кожної теми;
-*автентичності мовних* (фонетичних, лексичних і граматичних), *мовленнєвих* (речень, текстів) *одиниць*, ілюстративних соціокультурних матеріалів, які використовуються для навчання спілкування;

-*типовості мовленнєвих зразків і їх відповідності нормам спілкування*, прийнятим у країні, мова якої вивчається;
-*частотності використання* у сучасному мовленні; мінімізації, який узгоджується з психофізіологічними можливостями учнів молодшого шкільного віку, відповідає цілям і завданням навчання та дає можливість успішно організувати процес оволодіння іншомовним спілкуванням у межах кожної теми згідно з вимогами чинної навчальної програми.

-*мінімізації*, який узгоджується з психофізіологічними можливостями учнів молодшого шкільного віку, відповідає цілям і завданням навчання та дає можливість успішно організувати процес оволодіння іншомовним спілкуванням у межах кожної теми згідно з вимогами чинної навчальної програми.

Добір навчального матеріалу здійснено раціонально, якщо він повністю відтворює дидактичну модель освітнього процесу, реалізовану в підручнику як основному засобі оволодіння мовою. Ця модель розглядається оптимальною за умови, що типи та види вправ і завдань як засоби навчання мови і мовлення організовуються в такій послідовності та використовуються в такій кількості, що забезпечують ефективне формування навичок і вмінь у різних видах мовленнєвої діяльності. Враховуючи комунікативні цілі навчання іноземної мови, в основу типології вправ доцільно покласти категорію спілкування та етапи його здійснення в навчальному процесі початкової школи. Такі вправи і завдання, окрім суто навчальної, виконують ще й розвивальну, виховну й освітню функції, комплексно впливаючи в такий спосіб на розвиток молодших школярів.

Відповідно до основних положень комунікативно-діяльнісного підходу до навчання іноземної мови і з урахуванням вікових психологічних особливостей молодших школярів оптимальними засобами засвоєння навчального змісту є *мовні вправи*, що забезпечують оволодіння учнями фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом і в такий спосіб готують їх до спілкування; *умовно-мовленнєві вправи*, що дають учням можливість усвідомлювати особливості використання (функції) мовних одиниць у безпосередніх мовленнєвих актах у результаті застосування їх у мікровисловлюваннях; *мовленнєві вправи*, що сприяють

формуванню умінь здійснювати спілкування в чотирьох видах мовленнєвої діяльності; *комунікативні завдання*, що сприяють розвитку творчих здібностей учнів, самостійності та забезпечують формування готовності до спілкування внаслідок комплексного використання мовних навичок, мовленнєвих умінь і навчального досвіду (загальнонавчальних умінь).

Іншомовна діяльність молодшого школяра потребує створення позитивної мотивації, що є невід'ємним складником емоційного стану дитини і є одним із найважливіших психологічних чинників успішності вивчення іноземної мови і ключовим питанням організації навчання молодших школярів.

Зміст навчання сконструйовано на таких основних дидактичних і методичних принципах:

-*комунікативного спрямування* навчальної діяльності;

-*особистісно-орієнтованого навчання*, що зумовлюється психофізіологічними особливостями дітей молодшого шкільного віку;

-*врахування випереджального вивчення рідної мови*, що передбачає послідовне оволодіння учнями мовними та мовленнєвими явищами на основі досвіду, набутого на уроках рідної мови;

-*принцип мінімізації змісту навчання* (тематики для спілкування, обсягу навчально-інформаційного матеріалу, на якому здійснюється спілкування, рівнів навченості молодших школярів з мови і мовлення), що забезпечує доступність навчального матеріалу і його достатність для задоволення комунікативних потреб спілкування у межах чинної програми;

-*ситуативності та тематичної організації* навчального матеріалу;

-*діяльнісного характеру* видів навчальної роботи;

-*диференціації та індивідуалізації* навчання, що забезпечують урахування особистісних якостей учнів, їхньої мотивації та готовності до засвоєння іноземної мови;

-*соціокультурного спрямування* процесу навчання; взаємопов'язаного та збалансованого навчання видів мовленнєвої діяльності; сприяння розвитку, освіти та вихованню молодших школярів.

- *взаємопов'язаного та збалансованого навчання* видів мовленнєвої діяльності;

- *сприяння розвитку, освіти та вихованню* молодших школярів.

Навчання іноземної мови у початковій школі розглядається як **комплексний інтегрований етап** оволодіння предметом.

Час, відведений на вивчення іноземної мови у 1 класі, доцільно розділити на два етапи: перше півріччя виділити на усне випередження (з фокусом на фонологічному аспекті мови), і друге півріччя – на засвоєння звуко-буквенних співвідношень.

Однією з особливостей навчання іноземної мови у середніх загальноосвітніх навчальних закладах і зокрема в початковій школі є *принцип концентричного пред'явлення тематичного матеріалу* для організації спілкування в усній та письмовій формі протягом усього шкільного курсу. У зв'язку з цим одна і та ж тема може вивчатися впродовж кількох років. Навчальною програмою передбачається, що відповідно до мовного і загальнонавчального досвіду школярів вивчення таких тем поглиблюється у наступних класах, а тому повторення тематики зумовлюється саме зазначеним принципом.

Основними засобами оволодіння учнями іноземною мовою є навчально-методичні комплекти (підручники, робочі зошити, аудіо-, відеоматеріали, електронні засоби навчання), спеціально сконструйовані для початкової школи згідно з навчальною

програмою та відповідно до основних положень комунікативно-діяльнісного, особистісно орієнтованого та культурологічного підходів до навчання іншомовного спілкування.

Не менш важливим на сьогоднішній день у сучасній школі є **самооцінювання**. Одним з найефективніших інструментів, що допомагає розвинути в учні здатність до самооцінювання в іншомовному навчання є **Європейське мовне портфоліо**.

Основна суть портфоліо – «показати все, на що ти здібний(а)». Педагогічна філософія портфоліо передбачає зміщення акценту з того, що учень (учениця) не знає і не вміє, на те, що він знає і вміє з певної теми, розділу, предмета; інтеграцію кількісних і якісних оцінок; підвищення ролі самооцінки.

Використання Європейського мовного портфоліо дозволяє зробити процес іншомовного навчання більш прозорим для учнів, допомагаючи їм розвивати їхню здатність до відображення та самооцінювання, таким чином, надаючи їм можливість поступово збільшувати свою відповідальність за власне навчання.

Використовуючи Європейське мовне портфоліо у навчанні учні знайомляться із загальноєвропейськими рівнями володіння мовою, вчать працювати з ними. Отже, за допомогою Європейського мовного портфоліо спрощується процедура впровадження європейських стандартів оцінювання учнів, в тому числі під час формуючого чи підсумкового тестування, які здійснюються за допомогою дескрипторів відповідно до Загальноєвропейських рівневих стандартів.

Для успішної реалізації освітньо-розвивального потенціалу іноземної мови у початковій школі необхідно сприяти тому, щоб процес залучення учнів до вивчення предмета не тільки розширював їхній світогляд, але й сприяв би більш глибокому розумінню власної культури та її ролі в духовному та моральному розвитку людства.

Процес навчання іноземної мови у початковій школі організовується відповідно до мережі годин, визначених навчальним планом.

Учителі мають право вибору підручника, який відповідав би конкретним умовам навчання. Для повноцінного забезпечення навчального процесу вчитель, окрім підручника, який використовує у своїй роботі, може залучати інші засоби, адаптуючи їх до умов навчання.

Успішна реалізація змісту навчання іноземної мови можлива за умови раціонального застосування навчальних засобів як основних механізмів виконання мети і завдань.

Змістова частина Програми включає опис:

- тематики ситуативного мовлення та сфер спілкування;
- мовленнєвих функцій та засобів їх вираження;
- мовленнєвих умінь;
- мовних знань і навичок;
- соціокультурних знань;
- загальнонавчальних умінь.

Вимоги до рівня підготовки учнів (мовленнєва компетенція) подані по завершенні кожного року навчання визначають:

- що саме учні повинні знати і розуміти з кожного виду мовленнєвої діяльності (*аудіювання, говоріння, читання, письмо*);
- які уміння і навички у чотирьох видах мовленнєвої діяльності учень повинен отримати на кінець навчального року.

Розподіл годин за тематичним принципом не передбачений оскільки Програма носить концентричний характер і не містить чітких тематичних формулювань.

Зауважимо, що лише підручник не може забезпечити досягнення цілей, визначених державою до рівня володіння іноземною мовою випускників сучасної школи. Потрібно широко використовувати й інші засоби: робочі зошити, аудіо- та відеоматеріали, книжки для домашнього читання, текстові завдання тощо.

Доцільно активніше впроваджувати у практику школи електронні носії інформації, що не тільки урізноманітнюють навчальний процес, а й сприяють його ефективності, дозволяють індивідуалізувати та диференціювати навчальну діяльність учнів відповідно до їхніх особистісних рис, здібностей та рівнів навченості.

Основною формою навчання іноземної мови є урок. Зміст його визначає сам учитель. Він спирається на програму, матеріал підручника або посібника, який використовує у своїй роботі, враховує рівень навченості учнів і умови, у яких відбувається навчання. Види діяльності на уроці залежать від мети і завдань, вікових особливостей та інтересів учнів. Уроки мають бути комунікативно спрямованими, а тому пріоритетними видами діяльності є ті, що пов'язані з формуванням в учнів умінь і навичок використовувати мову як засіб спілкування. Зацікавленість учнів у засвоєнні мови значною мірою залежить від умотивованості навчальних дій, які виконуються на уроці.

Оволодіння іноземною мовою відбувається не тільки на уроці. А тому органічне поєднання уроку, домашньої і позакласної роботи забезпечить ефективне формування комунікативних умінь, сприятиме розвитку в учнів самостійності, комунікативно-пізнавальної та соціальної активності.

Результати навчальних досягнень, яких мають досягти учні, визначені для кожного етапу навчання. Вони характеризують рівень умінь з кожного виду мовленнєвої діяльності та узгоджуються з «Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання».

АНГЛІЙСЬКА МОВА, 1 клас

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Засоби вираження	Лінгвістична компетентність			Соціокультурна компетентність	Загальнонавчальна компетентність
				Лексична компетентність	Граматична компетентність	Фонетична компетентність		
Особистісна	Я, моя сім'я та мої друзі Дозвілля (на прогулянці) Мій дім (моя кімната) Природа (домашні улюбленці)	-привітатися; -попрощатися; -представляти себе дорослим і ровесникам, представляти співрозмовників; -запрошувати інформацію про співрозмовника -вітати зі святом (днем народження) -дякувати (за подарунок, вітання, виконану дію тощо); -описувати людину, предмет, тварину, місце, дії; -повідомляти про смаки та уподобання; -повідомляти про належність когось/чогось певній особі; -розуміти та виконувати вказівки (команди); -просити вибачення; -виражати свій настрій	Hi! Hello! Good morning! Goodbye! Bye! What's your name?- My name's ... What's your surname (family name, last name)? How are you? OK, thanks. Fine, thank you. How old are you? How old is he / she? Where are you from? Where is she/he from? Where do you live? What colour is ...? Stand up! Sit down, please! This is my ... (Dad/Mum, brother/sister I love my family. – Me too. I am, I'm, they are, they're... boys/girls This is my room. It is /It's big/nice. There is .../There are ... I am happy. Have you got a...? Yes, I have. I've got a ... No, I haven't. I haven't got... May I... (come in?...take your pen?... go out?...) Yes, you may. No, you may not. Whose ... is/are this/these? I can jump. – Can you run? It's my birthday today. – Happy birthday to you! This is a present for you. – I like it. I'm sorry.	Члени сім'ї, вік школяра Числа до 10 Частина тіла Іграшки Предмети домашнього вжитку Кольори Тварини Назви свят Школа Мій клас Предмети шкільного вжитку	Граматичні структури засвоюються імплицитно (шляхом сприймання мовленнєвих зразків у комунікативних ситуаціях). Мовна компетентність (граматична правильність мовлення) формується за рахунок багаторазового вживання мовленнєвих структур. Дієслово: стверджувальна, питальна та заперечна форми дієслова <i>to be</i> Дієслово <i>have</i> , <i>have got</i> . Present Simple Наказовий спосіб дієслів (команди) Модальні дієслова: <i>can</i> \ <i>cannot</i> \ <i>may</i> \ <i>may not</i> Іменник: множина іменників Прикметник: якісні, відносні, що вказують на колір, величину, емоційний стан. Прийменник: місця, на напрямку (<i>on</i> , <i>in</i> , <i>under</i> , <i>to</i>) Займенник: вказівні (<i>this</i> , <i>that</i> , <i>these</i> , <i>those</i> з іменниками), особові, присвійні. Числівник: кількісні (<i>1-10</i>) Сполучник: <i>and</i> Вибуки: Oh! Ah! Wow! OK!	Вимова вивчених слів та фраз, достатня для розуміння. (Фокус: звуки: - наближені до звуків української мови; - з високим рівнем інтерференції; - не мають аналогів в українській мові)	- обирати і вживати відповідні до ситуації спілкування привітання; - обирати і вживати відповідні до ситуації спілкування ввічливі слова і фрази; - обирати і вживати відповідні до ситуації форми звертання; - обирати і вживати відповідні до ситуації вибуки; - розуміти особливості привітань зі святом і вживати їх відповідно до ситуації спілкування; -дотримуватися елементарних правил ввічливості	- уважно стежити за презентованою інформацією; - розуміти і відтворювати мовленнєві зразки, наслідуючи вчителя/вчительку; - розуміти і виконувати прості інструкції вчителя/вчительки; - співпрацювати в парі / групі; - працювати з підручником
Публічна	Свята (день народження)							
Освітня	Шкільне життя (школа, мій клас, предмети у класі)							

Мовленнєва компетентність

На кінець 1-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне мовлення	Діалогічне мовлення		
<p>- реагують вербально і невербально на запитання, які вимагають простих відповідей;</p> <p>- розрізняють мовлення головних діючих осіб простих коротких оповідань, яке промовляється ретельно, повільно, за допомогою наочності та інших засобів;</p> <p>- розуміють короткі прості вказівки, сформульовані повільно;</p> <p>- розуміють короткі елементарні повідомлення у прозовій та віршованій формі, підтримані невербальними опорами (малюнками, жестами тощо) у межах тематики спілкування, як у безпосередньому спілкуванні, так і в запису (обсяг прослуханого в запису тексту – від 1 до 2 хвилин).</p>	<p>- представляють себе, своїх друзів, батьків;</p> <p>- повідомляють про місцезнаходження предмета;</p> <p>- описують предмет шкільного/домашнього вжитку, іграшку, тварину;</p> <p>- повідомляють про здатність виконувати певні дії учнем/ученицею чи іншими особами;</p> <p>- відтворюють римовані твори дитячого фольклору.</p> <p align="center">Обсяг висловлювання 3-4 речення.</p>	<p>- підтримують елементарне спілкування в межах мікродіалогів етикетного та загального характеру;</p> <p>- ставлять запитання, засвоєні у мовленнєвих зразках, і відповідають на запитання однокласників / учителя;</p> <p>- реагують на прості, в дещо уповільненому темпі, репліки вчителя та однокласників.</p> <p>Висловлювання кожного-не менше 3-х реплік.</p>	<p>- читають уголос слова, словосполучення і короткі фрази, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні.</p>	<p>- самостійно пишуть своє ім'я;</p> <p>- відтворюють графічний образ літер, коротких слів та фраз з використанням напівдрукованого шрифту;</p> <p>- за зразком описують себе, своїх друзів, батьків; предмет, іграшку, тварину.</p> <p align="center">Обсяг письмового повідомлення 3-4 речення.</p>

АНГЛІЙСЬКА МОВА, 2 клас

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Засоби вираження	Лінгвістична компетентність			Соціокультурна компетентність	Загальнонавчальна компетентність
				Лексична компетентність	Граматична компетентність	Фонетична компетентність		
Особистісна	Я, моя сім'я та мої друзі	-привітатися; -попрощатися; -представляти себе дорослим і ровесникам, представляти співрозмовників; -запрошувати інформацію про співрозмовника; -вітати зі святом (днем народження) -дякувати (за подарунок, вітання, виконану дію тощо)	Jack/Jane lives in... Where are you from? I am from... There is/are ... You must... You mustn't... I've got... I want to ... Pardon? Sorry? I don't know.	Члени сім'ї, вік молодших членів сім'ї Числа до 20 Кольори Частина тіла Професії Щоденні справи	Граматичні структури засвоюються імпліцитно (шляхом сприймання мовленнєвих зразків у комунікативних ситуаціях). Мовна компетентність (граматична правильність мовлення) формується за рахунок багаторазового вживання мовленнєвих структур. Дієслово: Present Simple, Present Continuous. Модальні дієслова <i>can, may, must</i> . Артикль: означений, неозначений. Наказовий спосіб дієслів (команди) з використанням лексики з теми Іменник: множина іменників Прикметник: якісні, відносні, що вказують на колір, величину, емоційний стан Прийменник: місця, на напрямку (<i>on, in, under, to, between, behind, in front of</i>) Займенник: вказівні (<i>this, that, these, those</i> з іменниками), особові, присвійні. Числівник: кількісні (1-20) Сполучник: <i>but, and, or</i> Вигук: Oh! Ah! Wow! Ouch! OK! Oops!	Вимова вивчених слів та коротких речень, достатня для розуміння (Фокус: формування слухо-вимовних навичок учнів; інтонація: логічний наголос, мелодія у коротких реченнях: повідомленнях, запитаннях, наказах)	- обирати і вживати відповідні до ситуації спілкування привітання; - обирати і вживати відповідні до ситуації спілкування ввічливі слова і фрази; - обирати і вживати відповідні до ситуації форми звертання; - обирати і вживати відповідні до ситуації вигуки; - дотримуватися елементарних правил ввічливості	- стежити за презентованою інформацією; - розуміти і відтворювати мовленнєві зразки, наслідуючи вчителя/вчительку; - розуміти і виконувати прості інструкції вчителя/вчительки; - співпрацювати в парі/групі; - працювати з підручником і словником
	Людина	-описувати людину, предмет, місце, дії; -повідомляти про смаки та уподобання; -повідомляти про належність когось/чогось певній особі; -розуміти та виконувати вказівки (команди); -повідомляти про спроможність виконувати дії; -виражати свій настрій	I can .... – Can you ..? How do you...? When does...? How many.....? I'm/She(He) is/They are (doing) it now. What are you doing?	Тварини Пори року Овочі Фрукти Місяці				
	Дозвілля (на ігровому майданчику)	Природа (у саду, на городі)	Свята та традиції	Подорож		Шкільне життя	Дні тижня Назви свят Транспорт Шкільне приладдя Предмети в класній кімнаті	
Публічна								
Освітня								

Мовленнєва компетентність

На кінець 2-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне мовлення	Діалогічне мовлення		
<p>- реагують невербально та вербально на запитання, які вимагають простих відповідей;</p> <p>- розуміють у висловленні ключові слова, які проговорюються дуже повільно та з довгими паузами;</p> <p>- розуміють короткі прості вказівки, сформульовані повільно;</p> <p>- розуміють короткі елементарні повідомлення у прозовій та віршованій формі, підтримані невербальними опорами (малюнками, жестами тощо) у межах тематики спілкування, як у безпосередньому спілкуванні, так і в запису (обсяг прослуханого в запису тексту – від 1 до 2 хвилин).</p>	<p>- описують місце (класна кімната), подію (свято), об'єкт (людина, сім'я, іграшки, предмети класного/домашнього вжитку, тварин), продукуючи прості речення та фрази;</p> <p>- повідомляють про виконання повсякденних дій і таких, що відбуваються в момент мовлення, у межах засвоєного мовного матеріалу та адекватно до тем спілкування;</p> <p>- спонукають до виконання дії (наказ, пропозиція тощо);</p> <p>- указують час дії (день, місяць, пора року);</p> <p>- коментують свої дії та дії інших людей;</p> <p>- відтворюють римовані твори дитячого фольклору.</p> <p align="center">Обсяг висловлювання 4-5 речень.</p>	<p>- підтримують елементарне спілкування в межах мікродіалогів етикетного та загального характеру;</p> <p>- ставлять загальні та нескладні спеціальні запитання, засвоєні як мовленнєві зразки і відповідають на них згідно із ситуацією спілкування та з опорою на вивчений мовний матеріал;</p> <p>- реагують на прості, в дещо уповільненому темпі, репліки вчителя та однокласників;</p> <p>- висловлюють пропозицію та відповідають на пропозицію згодою/незгодою;</p> <p>- висловлюють твердження і відповідають на твердження схваленням/несхваленням.</p> <p align="center">Висловлення кожного співрозмовника- не менше 4 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні.</p>	<p>- читають уголос та про себе з повним розумінням прості короткі тексти, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні;</p> <p>- читають і розуміють нескладні короткі тексти, де значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки.</p> <p align="center">Обсяг – 150-200 друкованих знаків.</p>	<p>- пишуть слова, словосполучення, короткі речення;</p> <p>- описують себе, іграшку, тварину, предмет.</p> <p align="center">Обсяг письмового повідомлення 4-5 речень.</p>

АНГЛІЙСЬКА МОВА, 3 клас

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Засоби вираження	Лінгвістична компетентність			Соціокультурна компетентність	Загальнонавчальна компетентність		
				Лексична компетентність	Граматична компетентність	Фонетична компетентність				
Особистісна	Я, моя сім'я, друзі	- представляти співрозмовників/ третіх осіб;	What city/street/do you live in?	Члени сім'ї, вік старших членів сім'ї	Граматичні структури засвоюються імпліцитно (шляхом сприймання мовленнєвих зразків у комунікативних ситуаціях). Мовна компетентність (граматична правильність мовлення) формується за рахунок багаторазового вживання мовленнєвих структур.	Вимова вивчених слів та коротких речень, достатня для розуміння (Фокус: інтонація: наголос у словах; логічний наголос та мелодія у реченнях)	- знання культурних реалій спільноти, мова якої вивчається, пов'язаних з повсякденним життям;	- уважно стежити за презентованою інформацією;		
	Людина	- запрошувати інформацію про співрозмовника / співрозмовницю;	What floor do you live on? Do you ...? Does he/she ...?	Числа до 100					- вибір та вживання привітань;	- усвідомлювати мету поставленого завдання;
	Мій день	- запитувати про відчуття/самопочуття та відповідати на запитання;	Is this your...? Whose .....is this?	Людина					- вибір та вживання форм звертання;	- ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи;
Публічна	Помешкання	- повідомляти про смаки, уподобання;	What colour are they?	Предмети одягу	Дієслово: to be в Past, Past Simple Іменник: злічувані, незлічувані, присвійний відмінок. Прикметник: якісні, відносні. Прийменник: місця, напрямку, часу (<i>before, after, up, down, over, across</i>) Артикль: означений, неозначений. Числівник: кількісні (<i>1-100</i>) Сполучник: <i>but, and, or</i> Займенник: <i>some, any, much, many, a lot of</i>	- дотримання правил ввічливості	- активно застосовувати мову, що вивчається;			
	Відпочинок і дозволя	- виражати своє ставлення до когось / чогось;	Is your family large or small? Is your ... tall or short?	Розпорядок дня				- сприймати новий досвід (нову мову, нових людей, нові способи поведінки тощо) і застосовувати інші компетенції, для того щоб діяти у специфічній навчальній ситуації (на основі спостереження, здогадки,		
	Їжа	- робити пропозицію та реагувати на неї;	He/She went to bed at 10 o'clock. When did you go...? Have you got a...? Yes, I have. I've got a ... No, I haven't	Щоденні обов'язки				Дії в минулому	запам'ятовування тощо);	
Освітня	Природа і навколишнє середовище	- повідомляти про когось / щось;	When did you go...?	Дім, квартира	Спортивні розваги		- уміти працювати з підручником та словником			
	Свята та традиції	- запитувати з метою отримання більш детальної інформації;	He/She went to bed at 10 o'clock. When did you go...? Have you got a...? Yes, I have. I've got a ... No, I haven't	Моя кімната				Хобі		
		- визначати час/ проміжки часу;	When did you go...? Have you got a...? Yes, I have. I've got a ... No, I haven't	Захоплення				Експерсії		
Освітня	Школа (розклад, навчальні предмети; класна кімната)	- давати поради	When do you have...?	Спортивні розваги	Здорова їжа					
		- висловлювати схвальну/ несхвальну оцінку предметам, діям, ситуаціям тощо;	I watch TV every day.	Хобі				Посуд		
		- виражати настрої у відповідних мовленнєвих ситуаціях	I watch TV every day. How many ? How much...? It is one ten. It is five fifteen.	Експерсії				Свята		
			What ...? Who ...? Where ...? When ...? Why ...? How...?	Експерсії	Здорова їжа					
				Експерсії	Посуд					
				Свята	Здорова їжа					
				Навчальні предмети	Посуд					
				Класна кімната	Свята					

Мовленнєва компетентність

На кінець 3-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне мовлення	Діалогічне мовлення		
<p>- розуміють мовлення в адаптованому запису, в дещо уповільненому темпі; ретельно артикульоване;</p> <p>- розуміють основний зміст мовлення, прослуханих текстів різного характеру, побудованих на засвоєному мовному матеріалі;</p> <p>- розуміють короткі повідомлення у прозовій та віршованій формі, підтримані невербальними опорами (малюнками, жестами тощо) у межах тематики спілкування, як у безпосередньому спілкуванні, так і в запису (обсяг прослуханого в запису тексту – від 2 до 3 хвилин).</p>	<p>-описують місце (помешкання, класна кімната), явище (свято), об'єкт (людина, сім'я, іграшки, предмети щоденного вжитку, тварини), продукуючи прості речення та фрази;</p> <p>- роблять короткий переказ змісту почутого, побаченого, прочитаного, що містить знайомий мовний і мовленнєвий матеріал;</p> <p>- роблять короткі повідомлення в межах тематики ситуативного спілкування;</p> <p>- коментують свої дії та дії інших людей;</p> <p>- висловлюють своє ставлення до об'єктів, явищ, подій.</p> <p>Обсяг усного повідомлення-5-6 речень.</p>	<p>-підтримують елементарне спілкування в межах мікродіалогів етикетного та загального характеру;</p> <p>-розуміють і реагують на повсякденні вирази, спрямовані на задоволення потреб конкретного типу відповідно до ситуацій спілкування;</p> <p>-розігрують короткі сценки, виступаючи в певних ролях;</p> <p>-беруть участь у розмові на прості та звичні теми, використовуючи при цьому всі види запитань;</p> <p>-використовують стягнені форми, характерні для діалогічного мовлення;</p> <p>-емоційно забарвлюють діалог, використовуючи відповідну інтонацію, жести, міміку, вигуки, характерні для мовленнєвої поведінки носіїв мови.</p> <p>Висловлення кожного – не менше 5 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні.</p>	<p>-читають уголос та про себе з повним розумінням короткі тексти, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні;</p> <p>-розуміють основний зміст різнопланових текстів;</p> <p>-читають і розуміють нескладні короткі тексти, де значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки.</p> <p>Обсяг – 200-250 друкованих знаків.</p>	<p>-описують свій клас, кімнату, ігри і забави, сім'ю, друзів, свято, людей, тварин, дії;</p> <p>-пишуть адресу;</p> <p>-оформлюють короткі повідомлення, листівки-вітання та СМС.</p> <p>Обсяг письмового повідомлення-5-6 речень.</p>

АНГЛІЙСЬКА МОВА, 4 клас

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Засоби вираження	Лінгвістична компетентність			Соціокультурна компетентність	Загальнонавчальна компетентність
				Лексична компетентність	Граматична компетентність	Фонетична компетентність		
Особистісна	Оточення (моя сім'я та друзі)	- робити короткі повідомлення про події та факти;	My name is... I am a pupil. What time is it?	Населені пункти (місто, село, довкілля)	Граматичні структури засвоюються імпліцитно (шляхом сприймання мовленнєвих зразків у комунікативних ситуаціях). Мовна компетентність (граматична правильність мовлення) формується за рахунок багаторазового вживання мовленнєвих структур. Дієслово: Future Simple, to be going to Умовний спосіб: I'd like ... Артикль: означений, неозначений. Прикметник: ступені порівняння Числівник: 1-100, порядкові числівники. Прислівник: утворення Сполучник: than, or. Безособові речення: It's sunny.	Вимова вивчених слів та виразів достатня для розуміння.	Знання культурних реалій спільноти, мова якої вивчається, у межах тематики ситуативного спілкування, пов'язаної з такими аспектами: • повсякденне життя; • умови життя; • норми поведінки та соціальні правила поведінки; -дотримання правил ввічливості	-активно застосовувати мову, що вивчається; -сприймати новий досвід (нову мову, нових людей, нові способи поведінки тощо) і застосовувати інші компетенції, для того щоб діяти у специфічній навчальній ситуації (на основі спостереження, здогадки, запам'ятовування тощо); -уміти працювати з підручником та словником
	Помешкання	- розповідати про прочитане, почуте, побачене;	I read the book yesterday. Why did you ..... yesterday?	Види помешкань Умеблювання		Наголос у словах і реченнях.		
	Місце проживання	- запитувати про чийсь враження, думки, ставлення;	What was the weather like?	Вільний час Види дозвілля		Особливості інтонації та мелодії англійських речень		
Публічна	Відпочинок і дозвілля (покупки у крамниці)	- висловлювати свої враження, думки, ставлення;	I'm going to plant ... .tomorrow. Ok. I will help you. – Thank you. It's kind of you.	Спорт Улюблені дитячі герої	Магазини (назви) Опис природи Погода Види транспорту Свята Шкільні події			
	Природа і навколишнє середовище (моє ставлення до тварин і природи)	- розповідати про свої враження (від подорожі, свята); - виражати настрій у відповідних мовленнєвих ситуаціях	Are you / they going to...? I'll do it tomorrow. – OK. It's made of ...					
	Подорож. (в аеропорту, на вокзалі)		I went to the school then I went to the swimming pool. Excuse me, how do you get to .....? They went to the shops to buy a new dress. We went upstairs quietly.					
Освітня	Свята і традиції		How ...? How many ...? How much ...?					
	Шкільне життя (шкільні події)		A shop-assistant works in a shop and sells goods What`s your favourite food? What do you eat it with? I'd like.... I hate/love/like singing.					

Мовленнєва компетентність

На кінець 4-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне мовлення	Діалогічне мовлення		
<p>-розуміють мовлення ретельно артикульоване, як у безпосередньому спілкуванні, так і в запису;</p> <p>- розуміють основний зміст прослуханих текстів різного характеру, побудованих на засвоєному мовному матеріалі;</p> <p>- розуміють короткі повідомлення у прозовій та віршованій формі, у межах тематики спілкування, як у запису (обсяг прослуханого в запису тексту – від 2 до 3 хвилин).</p>	<p>-роблять короткі повідомлення в межах тематики ситуативного спілкування;</p> <p>-роблять короткий переказ змісту почутого, побаченого, прочитаного, що містить знайомий мовний і мовленнєвий матеріал;</p> <p>-описують свій клас, кімнату, ігри і забави, погоду, сім'ю, свято, людей, тварин, види транспорту;</p> <p>-коментують зображене на малюнку або фото;</p> <p>-порівнюють осіб, предмети відносно певної ознаки;</p> <p>-висловлюють своє ставлення до об'єктів, явищ, подій.</p> <p>Обсяг висловлювання – 6-8 речень.</p>	<p>-ведуть короткі діалоги етикетного та загального характеру;</p> <p>- розуміють і реагують на повсякденні вирази, спрямовані на задоволення потреб конкретного типу відповідно до ситуацій спілкування;</p> <p>- розігрують короткі сценки, виступаючи у певних ролях;</p> <p>- беруть участь у розмові на прості та звичні теми, використовуючи при цьому всі види запитань;</p> <p>- емоційно забарвлюють діалог, використовуючи відповідну інтонацію, жести, міміку, вигуки, характерні для мовленнєвої поведінки носіїв мови.</p> <p>Висловлювання кожного-не менше 6 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні .</p>	<p>-читають уголос та про себе з повним розумінням короткі тексти, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні;</p> <p>-розуміють основний зміст різнопланових текстів, пов'язаних із повсякденним життям;</p> <p>-читають і розуміють нескладні короткі тексти, де значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки.</p> <p>Обсяг 250-350 друкованих знаків.</p>	<p>- оформлюють лист, листівку-вітання;</p> <p>- описують себе, свою сім'ю, друзів, кімнату, забави, погоду, свято, подію, людей, природу, тварин та висловлюють своє ставлення до них.</p> <p>Обсяг письмового повідомлення--6-8 речень.</p>